

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu **J.**, bývajúceho v P., zastúpeného advokátom JUDr. P., so sídlom v K., proti žalovanej **S.**, so sídlom v B., zastúpenej advokátom Mgr. M., Advokátska kancelária BÖ HM & PARTNERS, so sídlom v B., **o náhradu škody z ublíženia na zdraví a náhradu za sťaženie spoločenského uplatnenia**, vedenej na Okresnom súde Bratislava II pod sp. zn. 6 C 118/2010, o dovolaní žalovanej proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave z 30. mája 2013 sp. zn. 3 Co 42/2013, takto

r o z h o d o l :

Dovolanie **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e

Okresný súd Bratislava II medzitýmny rozsudkom zo 14. júna 2012, č.k. 6 C 118/2010-95 určil, že nárok žalobcu voči žalovanej je dôvodný s tým, že o výške škody a trovách konania bude rozhodnuté v konečnom rozhodnutí. Svoje rozhodnutie vo veci samej odôvodnil po právnej stránke ustanoveniami § 420 ods. 1, § 427 ods. 1, 2 Občianskeho zákonníka (ďalej len „OZ,“) a § 24 ods. 1, 2, 3, 4 zákona č. 381/2001 Z.z. o povinnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú motorovým vozidlom v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o povinnom poistení,“). Dospel k záveru, že v dôsledku dopravnej nehody spôsobenej neznámym páchatelom došlo ku škode žalobcu na zdraví a k sťaženiu jeho spoločenského uplatnenia. Mal za to, že právoplatné uznesenie policajného orgánu o prerušení konania je dokladom preukazujúcim skutočnosť, že k nehode došlo a bola spáchaná neznámym páchatelom. Predmetné policajné rozhodnutie tak považoval súd za základ pre uplatnenie nároku žalobcu voči žalovanej v zmysle § 24 zákona o povinnom poistení a žalobe vyhovel. Rozhodol v zmysle § 152 ods. 2 O.s.p. medzitýmny rozsudkom s tým, že o výške škody a náhrade trov konania rozhodne v konečnom rozhodnutí po právoplatnosti rozhodnutia o samotnom nároku.

Krajský súd v Bratislave na odvolanie žalovanej rozsudkom z 30. mája 2013, sp. zn. 3 Co 42/2013 napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa ako vecne správny v zmysle § 219 ods. 1, 2 O.s.p. potvrdil. Odvolací súd skonštatoval, že záver súdu prvého stupňa o spôsobiení škody žalobcovi prevádzkou nezisteného vozidla, za ktorú zodpovedá nezistená osoba, je správny s ohľadom na posúdenie všetkých vykonaných dôkazov jednotlivo a vo vzájomnej súvislosti. Správnosť tohto záveru nebola založená iba na uznesení policajného orgánu o prerušení konania ako tvrdila odvolateľka, ale aj na svedeckých výpovediach žalobcu, jeho matky a sestry, ako aj na zázname policajného orgánu o priebehu nehody spísaného bezprostredne po nej, a tiež na znaleckom posudku znalca Ing. C.. Odvolací súd uzavrel, že súd prvého stupňa odôvodnil svoje rozhodnutie v súlade s § 157 ods. 2 O.s.p., pričom pre preukázanie priebehu nehody bolo nadbytočné zaoberať sa inými možnými príčinami nehody. Návrh žalovaného na pripustenie dovolania v zmysle § 238 ods. 3 O.s.p. nepovažoval odvolací súd za dôvodný, pretože žalovaný žiadal o posúdenie otázky týkajúcej sa hodnotenia dôkazu a nie otázky po právnej stránke zásadného významu.

Uvedené rozhodnutie odvolacieho súdu napadla v celom rozsahu žalovaná dovolaním, v ktorom navrhla napadnutý rozsudok odvolacieho súdu zrušiť a vec mu vrátiť na ďalšie konanie. Prípustnosť dovolania žalovaná odôvodnila ustanovením § 237 písm. f/ O.s.p. (účastníkom konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom). Odňatie možnosti konať pred súdom videla dovolateľka v tom, že nebola zachovaná rovnosť účastníkov v konaní a kontradiktórnosť konania, čím odvolací súd nedovoleným spôsobom zasiahol do práva žalovanej na súdnu a inú právnu ochranu (§ 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky) a práva na spravodlivý súdny proces (čl. 6 ods. 1 Dohovoru). Namietala, že odvolací súd nepostupoval v súlade s ustanoveniami § 120 a nasl. O.s.p. o dokazovaní. Podľa jej názoru žalobca neunesol dôkazné bremeno svojich skutkových tvrdení, keď zo žiadnych ním navrhnutých a súdom vykonaných dôkazných prostriedkov nevyplývajú skutočnosti žalobcom tvrdené. Dovolateľka spochybnila výpoveď žalobcu, nakoľko je vo veci priamo zainteresovaný a tiež svedecké výpovede jeho matky a sestry, ktoré neboli priame účastníčky dopravnej nehody. Za dôkaz preukazujúci skutkové okolnosti tvrdené žalobcom nepovažuje dovolateľka ani uznesenie OR PZ o prerušení trestného stíhania, pretože uvedené rozhodnutie môže preukazovať len to, že sa nepodarilo zistiť skutočnosti oprávňujúce vykonať trestné stíhanie voči konkrétnej osobe. Naopak jedinými relevantnými dôkazmi sú podľa dovolateľky - relácia dopravnej polície o priebehu nehody a znalecký posudok Ing. C., ktoré poukazujú na viaceré možné alternatívy priebehu dopravnej nehody

spochybňujúce tvrdenia žalobcu. Dovolateľka mala za to, že odvolací súd jej odňal možnosť konať pred súdom aj tým, že nepripustil dovolanie z dôvodu otázky po právnej stránke zásadného významu. Napokon dovolateľka vytýkala odvolaciemu súdu, že porušil jej právo na riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia, pretože jeho rozhodnutie nespĺňa podmienky stanovené ustanovením § 157 ods. 2 O.s.p., je zmätočné, arbitrárne a nepreskúmateľné.

Žalobca vo vyjadrení k dovolaniu považoval dovolanie žalovanej za neprípustné a preto navrhol, aby ho dovolací súd odmietol a priznal mu trovy právneho zastúpenia v dovolacom konaní. Následne podrobne rozobral dôvody neprípustnosti podaného dovolania. Uviedol, že žalovaná žiadnym spôsobom nepreukázala nepravdivosť tvrdení žalobcu. Skutočnosť, že žalovaná hodnotila dôkazy odlišne ako súd neznamená, že jej bola postupom súdu odňatá možnosť konať pred súdom. Odôvodnenie odvolacieho súdu považoval za dostatočné, skutkové a právne závery za správne a súladné s vykonaným dokazovaním.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.) po zistení, že dovolanie podal včas účastník konania (§ 240 ods. 1 O.s.p.), skúmal najskôr to, či tento opravný prostriedok smeruje proti rozhodnutiu, ktoré možno napadnúť dovolaním (§ 236 a nasl. O.s.p.), a bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 1 O.s.p.) dospel k záveru, že dovolanie smeruje proti rozhodnutiu, voči ktorému takýto opravný prostriedok nie je prípustný.

V zmysle § 236 ods. 1 O.s.p. dovolaním možno napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa.

Dovolanie žalovanej smeruje proti výroku rozsudku odvolacieho súdu, ktorým bol potvrdený (medzitýmny) rozsudok súdu prvého stupňa vo veci samej.

Podľa § 238 ods. 1 O.s.p. je dovolanie prípustné proti rozsudku odvolacieho súdu, ktorým bol zmenený rozsudok súdu prvého stupňa vo veci samej.

V zmysle § 238 ods. 2 O.s.p. je dovolanie prípustné tiež proti rozsudku, v ktorom sa odvolací súd odchyľil od právneho názoru dovolacieho súdu vysloveného v tejto veci.

Podľa § 238 ods. 3 O.s.p. je dovolanie prípustné tiež vtedy, ak smeruje proti potvrdzujúcemu rozsudku odvolacieho súdu, vo výroku ktorého odvolací súd vyslovil, že dovolanie je prípustné, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu alebo ak ide o potvrdenie rozsudku súdu prvého stupňa, ktorým súd prvého stupňa vo výroku vyslovil neplatnosť zmluvnej podmienky podľa § 153 ods. 3 a 4.

Dovolaním žalovanej nie je napadnutý zmeňujúci rozsudok odvolacieho súdu (§ 238 ods. 1 O.s.p.), ani rozsudok vydaný vo veci, v ktorej by už dovolací súd vyslovil právny názor, ktorým by boli súdy viazané (§ 238 ods. 2 O.s.p.). Napadnutý rozsudok nie je ani rozsudkom uvedeným v § 238 ods. 3 O.s.p. Dovolanie oprávnenej preto podľa ustanovení § 238 O.s.p. prípustné nie je.

S prihliadnutím na zákonnú povinnosť (§ 242 ods. 1 O.s.p.) skúmať vždy, či dovolaním napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu nebolo vydané v konaní postihnutom niektorou zo závažných procesných vád vedúcich k vydaniu tzv. zmätočného rozhodnutia, ktoré zistenie by viedlo k záveru, že dovolanie je prípustné bez ohľadu na procesnú formu rozhodnutia odvolacieho súdu a spôsob jeho rozhodnutia, neobmedzil sa dovolací súd len na skúmanie prípustnosti dovolania podľa § 238 O.s.p., ale sa zaoberal aj otázkou, či konanie a rozhodnutie odvolacieho súdu nie je postihnuté niektorou z vád vymenovaných v § 237 písm. a/ až g/ O.s.p. (t.j. či v danej veci nejde o prípad nedostatku právomoci súdu, nedostatku spôsobilosti účastníka, nedostatku riadneho zastúpenia procesne nespôsobilého účastníka, o prekážku veci právoplatne rozhodnutej alebo už prv začatého konania, o prípad odňatia možnosti účastníka pred súdom konať, o prípad nedostatku návrhu na začatie konania vo veciach, ktoré možno začať len na návrh, či o prípad rozhodovania vylúčeným sudcom alebo súdom nesprávne obsadeným).

Žalovaná procesné vady konania v zmysle § 237 písm. a/ až e/ a g/ O.s.p. netvrdila a existencia týchto vád nevyšla v dovolacom konaní najavo. Prípustnosť jej dovolania preto z týchto ustanovení nevyplýva.

Žalovaná v dovolaní namieta, že súdy jej v konaní odňali možnosť pred súdom konať v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p.

Dôvodom, ktorý zakladá prípustnosť dovolania podľa tohto ustanovenia, je procesne nesprávny postup súdu v občianskom súdnom konaní, ktorým sa účastníkovi odníme možnosť pred ním konať a uplatňovať (realizovať) procesné oprávnenia účastníka občianskeho súdneho konania priznané mu za účelom zabezpečenia účinnej ochrany jeho práv.

Dovolateľka v súvislosti s tvrdením procesnej vady konania v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p. namieta porušenie jej práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.

Podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky každý má právo domáhať sa zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Podľa čl. 6 Dohovoru o ochrane ľudských práv a slobôd každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom.

Obsah práva na spravodlivý súdny proces nespočíva len v tom, že osobám nemožno brániť v uplatnení práva alebo ich diskriminovať pri jeho uplatňovaní, obsahom tohto práva je i relevantné konanie súdov a iných orgánov Slovenskej republiky. Do práva na spravodlivý súdny proces nepatrí právo účastníka konania, aby sa všeobecný súd stotožnil s jeho právnymi názormi, navrhovaním a hodnotením dôkazov (IV. ÚS 252/04).

Právo na spravodlivý súdny proces neznamená ani právo na to, aby bol účastník konania pred všeobecným súdom úspešný, teda aby bolo rozhodnuté v súlade s jeho požiadavkami a právnymi názormi (I. ÚS 50/04).

Do obsahu základného práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva na spravodlivý súdny proces podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a slobôd nepatrí ani právo účastníka konania vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia ním navrhnutých dôkazov súdom, prípadne sa dožadovať ním navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (I. ÚS 97/97), resp. toho, aby súdy preberali alebo sa riadili výkladom všeobecne záväzných predpisov, ktorý predkladá účastník konania (II. ÚS 3/97, II. ÚS 251/03).

K odňatiu možnosti žalovanej pred súdom konať a k porušeniu práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd malo podľa jej názoru dôjsť tým, že odvolací súd potvrdil rozsudok súdu prvého stupňa, hoci žalobca neunesol dôkazné bremeno a v konaní nebol predložený ani vykonaný žiaden dôkaz preukazujúci jeho tvrdenia.

Z obsahu dovolacích námietok je zrejmé, že žalovaná v skutočnosti nenamieta znemožnenie realizácie niektorého z jej procesných oprávnení, ale svoju nespokojnosť vyjadruje vo vzťahu ku skutkovému posúdeniu, na ktorom spočíva napadnuté rozhodnutie. Dovolací súd preto považuje za potrebné uviesť, že ustanovenie § 237 písm. f/ O.s.p. dáva odňatie možnosti konať pred súdom do súvislosti výlučne s faktickou procesnou činnosťou súdu, a nie s jeho skutkovým či právnym hodnotením veci zaujatým v napadnutom rozhodnutí. Vytýkaná neúplnosť alebo nesprávnosť skutkových zistení by mohla byť (prípadne) spojená s procesnou vadou konania v zmysle § 241 ods. 2 písm. b/ O.s.p. Takouto vadou konania však nie je samotné hodnotenie dôkazov nižšími súdmi, keďže v dovolacom konaní nemožno toto hodnotenie preskúmať (porovnaj napríklad R 42/1993). Hodnotenie dôkazov totiž môže robiť len súd, ktorý ich vykonal. Zásada voľného hodnotenia dôkazov vyjadruje, že záver, ktorý si sudca urobí o pravdivosti, či nepravdivosti tvrdených skutočností vzhľadom na poznatky získané z vykonaných dôkazov, je vecou vnútorného sudcovho presvedčenia a jeho logického myšlienkového postupu. Z tejto zásady vyplýva, že nesprávnosť hodnotenia dôkazov možno usudzovať len zo spôsobu, akým súd hodnotenie vykonal. Ak nemožno v tomto smere vyčítať súdu žiadne pochybenia (napr. že výsledok hodnotenia dôkazov nezodpovedá pravidlám logického myslenia, alebo že súd vzal do úvahy skutočnosti, ktoré z dokazovania nevyplynuli alebo opomenul rozhodné skutočnosti, ktoré vyšli v konaní najavo), potom nie je ani možné polemizovať s jeho skutkovými závermi.

Z uvedeného dovolací súd dospel k záveru, že v konaní súdov nižších stupňov nedošlo k odňatiu možnosti žalovanej konať pred súdom a tým ani k ňou namietanej vade podľa § 237 písm. f/ O. s.p.

Dovolateľka ďalej odňatie možnosti konať pred súdom a porušenie práva na spravodlivý proces vyvodzovala z toho, že odvolací súd nedostatočne odôvodnil svoje rozhodnutie a nevysporiadal sa s jej podstatnými odvolacími argumentmi.

Podľa § 157 ods. 2 O.s.p. v odôvodnení rozsudku súd uvedie, čoho sa navrhovateľ (žalobca) domáhal a z akých dôvodov, ako sa vo veci vyjadril odporca (žalovaný), prípadne iný účastník konania, stručne, jasne a výstižne vysvetlí, ktoré skutočnosti považuje za preukázané a ktoré nie, z ktorých dôkazov vychádzal a akými úvahami sa pri hodnotení dôkazov riadil, prečo nevykonal ďalšie navrhnuté dôkazy a ako vec právne posúdil. Súd dbá na to, aby odôvodnenie rozsudku bolo presvedčivé.

To, že právo na riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia patrí medzi základné zásady spravodlivého súdneho procesu, jednoznačne vyplýva z ustálenej judikatúry EŠLP. Judikatúra tohto súdu teda nevyžaduje, aby na každý argument strany, aj na taký, ktorý je pre rozhodnutie bezvýznamný, bola daná odpoveď v odôvodnení rozhodnutia. Ak však ide o argument, ktorý je pre rozhodnutie rozhodujúci, vyžaduje sa špecifická odpoveď práve na tento argument (Ruiz Torija c. Španielsko z 9. decembra 1994, séria A, č. 303-A, s. 12, § 29; Hiro Balani c. Španielsko z 9. decembra 1994, séria A, č. 303-B; Georgiadis c. Grécko z 29. mája 1997; Higgins c. Francúzsko z 19. februára 1998). Rovnako sa Ústavný súd Slovenskej republiky vyjadril k povinnosti súdov riadne odôvodniť svoje rozhodnutie aj v náleze sp. zn. III. ÚS 119/03-30. Ústavný súd už vyslovil, že súčasťou obsahu základného práva na spravodlivý proces je aj právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t.j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu (sp. zn. IV. ÚS 115/03).

Preskúmaním veci dovolací súd dospel k záveru, že rozhodnutie odvolacieho súdu zodpovedá požiadavkám kladeným na odôvodnenie rozhodnutí v zmysle vyššie citovaných zákonných ustanovení a za dôvodnú nemožno považovať ani túto námietku dovolateľky.

Odvolací súd v odôvodnení rozhodnutia skonštatoval správnosť skutkových a právnych záverov súdu prvého stupňa a na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia prvostupňového súdu doplnil ďalšie dôvody, pre ktoré toto rozhodnutie potvrdil. Taktiež vysvetlil, prečo považoval tvrdenie žalobcu o priebehu dopravnej nehody za preukázané, ktoré dôkazy vzal do úvahy pri svojom rozhodovaní a vysporiadal sa aj s námietkami žalovanej ohľadom svedeckých výpovedí. Odvolací súd jednoznačne uviedol, že svoje rozhodnutie prijal na základe súboru dôkazných prostriedkov, ktoré svedčili v prospech nároku žalobcu a tiež uviedol dôvody, pre ktoré sa nestotožnil s námietkami žalovanej

uvedenými v odvolaní. Odôvodnenie dovolaním napadnutého uznesenia dalo tak odpoveď na relevantné otázky súvisiace s predmetom sporu, keď v dostatočnom rozsahu zodpovedalo, prečo považovalo nárok žalobcu za preukázaný. Rozhodnutie odvolacieho súdu nemožno považovať za svojvoľné, zjavne neodôvodnené, resp. ústavne nekonformné, pretože odvolací súd sa pri výklade a aplikácii zákonných predpisov neodchýlil od znenia príslušných ustanovení a nepoprel ich účel a význam. Za porušenie základného práva zaručeného v čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky v žiadnom prípade nemožno považovať to, že odvolací súd neodôvodnil svoje rozhodnutie podľa predstáv žalovanej.

Napokon dovolateľka videla odňatie možnosti konať pred súdom v tom, že odvolací súd nepripustil dovolanie z dôvodu otázky po právnej stránke zásadného významu na jej návrh. K tejto námietke dovolací súd považuje za potrebné uviesť, že odvolací súd nie je viazaný návrhom účastníka na vyslovenie prípustnosti dovolania proti jeho rozhodnutiu a zákon mu neukladá ani povinnosť o takomto návrhu osobitne rozhodnúť. Je totiž len na úvahe odvolacieho súdu, či prípustnosť dovolania v zmysle ustanovenia § 238 ods. 3 O.s.p. vysloví alebo nie. Preto pokiaľ odvolací súd nepovažoval za potrebné návrhu vyhovieť, neporušil tým žiadnu procesnú povinnosť vyplývajúcu mu zo zákona, ani procesné práva účastníka.

Vzhľadom na to, že prípustnosť dovolania žalovanej nemožno vyvodiť zo žiadneho ustanovenia Občianskeho súdneho poriadku, Najvyšší súd Slovenskej republiky dovolanie odmietol podľa § 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 218 ods. 1 písm. c/ O.s.p. ako smerujúce proti rozhodnutiu, proti ktorému nie je dovolanie prípustné. So zreteľom na odmietnutie dovolania sa nezaoberal napadnutým rozhodnutím odvolacieho súdu z hľadiska jeho vecnej správnosti.

Vzhľadom k tomu, že týmto rozhodnutím odvolacieho súdu sa konanie o veci nekončí, rozhodne o náhrade trov dovolacieho konania v konečnom rozhodnutí o celej prejednáwanej veci súd prvého stupňa, prípadne odvolací súd (§ 243c v spojení s § 224 ods. 1 a § 151 ods. 1 O.s.p.)

Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 13. marca 2014

JUDr. Vladimír M a g u r a, v.r.
predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia: Lenka Pošová